

Die dominantemoeder-
tijden waren in 1993 wel
voorbij, maar samen-
werken met psychiaters
leek nog ver weg

Ypsilonoprichter Ria van der Heijden organiseerde gezellige middagen bij haar thuis voor patiënten. Ze verweende ze met lekkere hapjes en luisterde heel goed naar wat ze te zeggen hadden. Soortgelijke bijeenkomsten hield ze ook voor hulpverleners: psychiaters en verpleegkundigen. Zonder dat het toen al zo heette, was Ypsilon toen al bezig de triade te promoten.

Triadisch werken, samenwerken met familie, patiënt en hulpverlening is niet meer weg te denken in de moderne ggz-zorg. De patiënt voelt zich gesteund, de kennis en steun van familie wordt benut en de hulpverlener kan beter behandelen. Resultaat bewezen. Alle drie de partijen tevredener en de zorg beter. Dat wil gek genoeg niet zeggen dat het al overal gebeurt. Waarom niet?

tekst Wies van den Nieuwendijk | yn@ypsilon.org | illustratie Anna Wikje Roorda Boersma

Drie zielen, één gedachte

Triadisch werken, meer resultaat

September 1993. Het was een dramatische periode. Mijn zoon was negen maanden vermist in het buitenland en daarna zeven weken vrijwillig opgenomen op een PAAZ-afdeling. Ik kreeg de boodschap dat hij weer thuis zou komen wonen. De PAAZ was een crisisopvang en men verwachtte dat mijn zoon, knetterpsychotisch, binnen de kortste keren gedwongen opgenomen zou worden.

Ik wilde graag een afspraak met de behandelend psychiater. Ik was al wel lid van Ypsilon maar wist echt niet hoe ik om moest gaan met een psychotische 19-jarige. Die afspraak kreeg ik pas na twee maanden bidden en smeken ge-

regeld. Een bevriende arts had me geadviseerd om dan maar het woord 'zelfmoord' te gebruiken bij een poging om een afspraak te maken en inderdaad, toen kwam er wel een gesprek.

De eerste vraag van de psychiater was: 'Hoe was uw zoon als baby?' Mijn antwoord was: 'U zult me wel een dominante moeder vinden, maar ik wil hier praten over hoe ik moet omgaan met een zoon die de dag en de nacht omdraait, een zoon met wie geen gesprek te voeren is, enzovoort.' Ik kreeg geen antwoord op mijn vragen. De relatie met die psychiater is nooit meer goed gekomen.

Ik moest tijdens dat eerste gesprek denken aan mijn ontmoeting met Ria van der Heijden, oprichter van Ypsilon. Ze kwam naar Gouda voor de eerste bijeenkomst

van de nieuwe afdeling. (Vereiste was dat er gerookt mocht worden en dat er na afloop een borreltje beschikbaar was voor de bezoekers. Dat was geregeld.)

Ria vertelde dat zij zich een olifant in een oranje jurk gevoeld had toen ze voor het eerst in gesprek ging met een psychiater. Die dominantemoedertijden waren in 1993 wel voorbij, maar samenwerken met psychiaters leek nog ver weg.

Informatie nodig

Maar wij hadden geluk naast de ellende. In 1994 ging de telefoon, op mijn werk nog wel. De nieuwe psychiater van mijn zoon nodigde me uit voor een gesprek. Ik reageerde stomverbaasd omdat mijn zoon dat absoluut niet wilde. Maar de psychiater had hem doodgewoon gemeld dat hij niet alleen van hemzelf wilde we-

→ VERVOLG

ten hoe het met hem ging, maar ook informatie nodig had van mij, zijn moeder.

Dat eerste gesprek was zo bijzonder. Deze psychiater luisterde, adviseerde, deelde zijn kennis, had begrip, steunde ons, deelde onze machteloosheid. Er is na dat eerste gesprek nooit meer gesproken over privacy, het sprak vanzelf dat we samenwerkten om het leven van mijn zoon optimaal te krijgen.

Deze maand, 25 jaar later, heb ik diezelfde psychiater en trouwens ook de SPV, sinds 25 jaar de steun en toeverlaat van mijn zoon, een bos bloemen gebracht als symbool van mijn dankbaarheid voor 25 jaar liefdevolle zorg.

Wandelen en fietsen

Er is veel gebeurd in die 25 jaar. Mijn zoon is een ingewikkelde, kwetsbare man. Hij raakte, gedreven door angsten, nog twee keer vermist, vervuilde totaal in zijn huis, verhuisde twee keer, werd twee keer langdurig opgenomen, kreeg een keer inbewaringstelling (IBS) en een paar keer een rechterlijke machtiging (RM) en heeft vanaf 2004 een persoonsgebonden budget (PGB).

Al die jaren werkten we samen, deelden onze zorgen, onze machteloosheid maar ook het respect voor een mens die heeft moeten leren leven met die wrede ziekte. De SPV en de psychiater maken niet alleen afspraken op de polikliniek maar ook bij hem thuis, ze gaan samen wandelen en fietsen. Als er een punt van zorg is hoef ik maar te bellen of te mailen en er komt een reactie. Een paar keer per jaar is er een evaluatiegesprek. Kortom, een ideale triade. ✨